

อนุสารธรรม วรรณศิลป์ ๑๕

ณ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒

อนุสารราชครึ่งเดือน กึ่งเดือนเพ็ญและกึ่งเดือนมืด

อ่านเพื่อประจักษ์ชีวิต ลิขิตเพื่อใคร่ครวญตน

ความหลังครั้งยุวชนสยาม ตอนที่ ๒ ก่อร่าง

คอดัมน์ ลมหายใจจับปากกา ตอน ยิ่งกลัยยิ่งสูญเสียด

คอดัมน์ ปัญญามีความรัก ตอน พรหมโหวาร

คอดัมน์ บันทึกเด็กเด็ก ตอน ให้รคนำทาง

คอดัมน์ สัมผัสใน “หัตถาพระผู้สร้าง” กับ “เธอ”

"ยิ่งกลัวยิ่งสูญเสีย" การพบและการพรากล้วนมีคุณค่าความหมาย แสง
 ตะวันยามตื่นจากหลับไหล แสงสีทองผ่องอำไพ ประกายจับน้ำค้าง ช่างงดงามนัก
 แต่แสงตะวันยามล่วงลับก็งามมิแพ้กัน...

"พรหมโหวาร" เมื่อเราค้นใจเราจนเข้าใจ เราย่อมเห็นว่าสิ่งงดงามอยู่ข้างใน
 นี้มากมาย โดยเฉพาะความรักที่แนบเนนาดังเมล็ดภายใน หากวาจาเป็นคั้งผลที่ออก
 งามจากสวนหัวใจแล้ว เราย่อมเลือกได้ที่จะนำสิ่งที่ดีที่สุดมอบแก่คนอื่น...

"ให้รักนำทาง" Like dark turning into day

Somehow we'll come through....

~ ภาพปก จากการอบรม “ห้องเรียนนักกล้าฝัน เดือนที่สาม” ~
 วันที่ ๒๑ - ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

{ ธรรมวรรณศิลป์ มี ๒ นัยยะสำคัญ

{ หนึ่ง วรรณศิลป์ที่ส่งมอบความดี ความงาม และความจริงแก่
ผู้อ่านและสังคม
สอง วรรณศิลป์ที่ขัดเกลาจิตใจและชีวิตผู้ประพันธ์นั่นเอง }

อนุสารธรรมวรรณศิลป์ จึงประกอบด้วย ข้อชวนคิด และ ข้อชวนเขียน

เผยแพร่โดย

ศูนย์การเขียนเปลี่ยนชีวิต สถาบันธรรมวรรณศิลป์

www.facebook.com/khianpianchiwit

www.youngawakening.org/write4life

อ่านฉบับก่อนหน้าได้ที่

<http://youngawakening.org/write4life/?cat=50>

ความหลังครั้งเยาวชนสยาม

ปลายเหมันต์ปี ๒๕๔๘ แก่เกล้า ตุลาคม ๒๕๕๘

โดย ประชา หุตานุวัตร

ตอนที่ ๒ ก่อร่าง

ผลจากการประชุมอย่างหนึ่งที่แน่ๆก็คือเราต้องหาสมาชิกเพิ่ม พยายามขยายไปตามโรงเรียนต่างๆให้มากที่สุด ผมจำได้ว่าเราทำกันสองสามวิธี ประการแรกก็คือไปหาเพื่อนต่างโรงเรียนที่เรารู้จัก ผมเข้าใจว่า ป้อม สุจินดา เพื่อนบ้านจิวราชของซี้ๆ เป็นคนหนึ่งที่เข้ามาด้วยวิธีนี้ เธอเรียนอยู่สตรีวัดระฆัง ผมชวนหลายสาวที่เรียนอยู่สตรีวิทย์ มนต์สวณเพื่อนจากสุวรรณาราม ผมเข้าใจว่าเพื่อนศึกษานารีที่จัดงานภาษาอังกฤษด้วยกัน มาร่วมประชุมตั้งแต่ต้นที่บ้านโตแล้ว แต่มีสองคนจากศึกษานารี ที่ไม่ได้ร่วมกับงานชมรมฯ แต่ไปเจอกันที่ศึกษิตสยาม คือ รังสิมา ลิ้มปัสวีศักดิ์ และ วาสนา พุ่มพัดคูณ สองคนนี้เป็นศิษย์ก้นกุฎิของอาจารย์ภัทรศรี อนุমানราชชน หนีโรงเรียนไปเหมือนเรา เพราะอ่านหนังสืองานศพของ

โกมล คีมทองเหมือนกัน จำได้ว่าตอนจะตั้งกลุ่ม นัดเจอเธอทั้งสองที่ข้างห้องสมุด วิชาดนตรี วิชาภาษาอังกฤษในสมัยนั้น เธอทั้งสองอยู่ มศ.๔ ผมอยู่ มศ.๕ สันติสุข โสภณสิริอาจจะอยู่ด้วย เพราะเข้าคู้กับห้องสมุดนี้ดี เขาเคยบอกว่าเขาอ่านหนังสือหมดทุกเล่มในห้องสมุดนี้

อีกวิธีหนึ่งคือไปตามโรงเรียนที่มีครูฝึกสอนที่เคยมาสอนเรา และสนิทสนมกัน ผมจำได้ว่าทำให้เราได้เพื่อนจากวิทยาลัยครูธนบุรี มาร่วมด้วย ถ้าจำไม่ผิดคนที่มาร่วมค่ายกับเราคือสมชาย ชูมาก เป็นคนนครศรีธรรมราช ผมจำได้คร่าวๆว่า เวลาคุยกับเพื่อนกลุ่มนี้ ผมจะบอกว่า เราตั้งกลุ่มเพื่อฝึกฝนตนเอง พัฒนาตนเองก่อนออกไปพัฒนาสังคม เห็นได้ชัดว่าเป็นวิธีคิดแบบท่านอาจารย์ที่สวน โมกข์

อีกวิธีหนึ่งก็คือไปตามโรงเรียนที่เราได้ข่าวว่านักเรียนทะเลาะกับครู โดยเฉพาะพวกที่ทำหนังสือพิมพ์ในโรงเรียน นี่ก็มีเบื้องหลัง เพราะเราในฐานะกรรมการนักเรียนได้พยายามออกหนังสือพิมพ์ในโรงเรียนมาก่อน แต่ถูกสั่งปิดตั้งแต่ยังไม่ได้ออกเล่มแรก จนสันติสุขกับผมเคยถูกอาจารย์ใหญ่เรียกไปอบรมส่วนตัว และเรียกพ่อแม่มาทำทัณฑ์บนด้วย นี่เอาไว้เล่าตอนต่อไปดีกว่า

ตอนนี้ขอเล่าเฉพาะการก่อร่างของกลุ่มเยาวชนสยามที่ยังไม่ได้มีชื่อด้วยซ้ำไป เหตุเพราะผมเป็นกรรมการนักเรียนด้วย ทำให้มีอภิสิทธิ์เข้าออกโรงเรียนมากกว่าคนอื่น ยิ่งกว่านั้น วีรกร กำประกอบได้เอาคุณแจ้ไปประตุมายให้ “มีง

เอาไว้ใช้ ภูมิจากแบบดินน้ำมัน ตามที่ภูหนั่งมา” นัยว่าเขาไปขอกุญแจการโรง
มาดูแลแล้วก็ตกลงไปบนดินน้ำมัน แล้วเอาแบบไปให้ช่างทำกุญแจทำ

โรงเรียนเรามีสองประตู ประตูด้านสะพานพุทธจะใส่กุญแจ ด้านติด
โรงเรียนเพาะช่างจะมียามเฝ้า จะออกต้องมีใบอนุญาตจากอาจารย์ พอผมได้กุญแจ
จากวีระกร ผมก็เข้าออกได้สบาย บางครั้งผมก็ไปคนเดียว บางครั้งมนัสก็ไปด้วย จำ
ได้ว่ามนตรี จึงสิริอาลักษณ์ เป็นคนหนึ่งที่เข้ามาร่วมก็ด้วยวิธีนี้ เพราะเขาทำ
หนังสือพิมพ์อยู่ที่โรงเรียนวัดมกุฏกษัตริย์ เราไปหาเขาถึงห้องเรียนเลขที่เดียว ตอน
หลังผมได้เรียนการทำหนังสือพิมพ์ “ยูททัศน์” ของเรากับเขา

เมื่อเราคุยกันไปสักกระยะหนึ่ง ผมเข้าใจว่าเราเริ่มไปคุยกันอาจารย์
สุลักษณ์ ศิวลักษณ์ ที่ศึกษิตสยาม อยากเชิญแกเป็นที่ปรึกษา แกก็บอกว่าอย่าเอาแก
เลย เพราะถ้าเอาแกจะถูกเพ่งเล็ง ให้ไปเชิญอาจารย์ระวี ภาวิไลดีกว่า เราจึงได้
อาจารย์ระวีเป็นที่ปรึกษาให้ในระยะแรก

อาจารย์สุลักษณ์ พยายามต่อให้พวกเราได้คุยกับนักเรียนจากอัสสัมชัญ
เข้าใจว่ามีกลุ่มทางนั้นเกิดขึ้นแล้ว ได้คุยกันครั้งแรกที่ศึกษิต แต่คงไม่ได้ร่วมกันจนปี
ต่อมา เพื่อไพศาล วงศ์วรวิสิทธิ์ มาเข้าค่ายครั้งที่สอง อีกสายที่อาจารย์แนะนำมาคือ
โรงเรียน เตรียมอุดมศึกษา ผ่านทางบุญทรง เกล้าสเนอร์ ลูกสาวของวิลเลียมที่เป็น
เพื่อนของอาจารย์สุลักษณ์ บุญทรงไม่ได้มาร่วมกับเรามากนัก แต่เป็นตัวต่อให้เราได้
รู้จักกับปิตวงศ์ ที่มาเป็นตัวตั้งตัวตีสำคัญเรื่องค่ายครั้งแรกมาก จากปิตวงศ์ทำให้เรา
ได้รู้จักกับวิศิษฐ์ วังวิญญู และปกรณัม มโนธรรม นอกจากนี้ปิตวงศ์ ยังได้เชื่อมโยงให้เรา

ได้รู้จักกับ น้ำอาจ หรืออาจารย์อาจ นุญรักษ์ ที่มาเป็นที่ปรึกษาอย่างสำคัญ น้ำอาจสอนอยู่ที่โรงเรียนสาธิต จุฬาฯ

เมื่อมารู้จักกับเพื่อนกลุ่มทางด้านนี้ เราจึงมาประชุมกันที่สระน้ำจุฬาฯ เป็นประจำ ซึ่งเคยปรารถาที่เล่นที่จริงว่านี่จะเป็นสถานที่ทางประวัติศาสตร์อะไร เทือกนั้นด้วยโดยเฉพาะช่วงเตรียมค่าย เพราะปีดวงศ์เคยมีประสบการณ์ด้านนี้และได้อาศัยน้ำอาจเป็นที่ปรึกษาด้วย มองย้อนไปน้ำอาจเป็นที่ปรึกษาที่เราพอใจมาก ไม่เคยก้าวก่ายการตัดสินใจของเรา คอยแต่แนะนำและอยู่เคียงข้างเพื่อเป็นกำลังใจ

แต่นี่ก็เป็นช่วงท้ายๆของปีการศึกษานั้นแล้ว ขาประจำอีกคนของการประชุมที่สระน้ำจุฬาฯคือพันธุ์เลิศ จากเตรียมอุดมฯ เหมือนกัน สนิทสนมกันจนได้ไปเยี่ยมบ้านเธอที่นครสวรรค์ แต่ตอนหลังห่างออกไป คงเพราะพ่อไม่ค่อยสนับสนุน เพราะเราไปเถียงกับพ่อเธอถึงบ้านที่นครสวรรค์ด้วย แต่ฉันก็เฝ้าเอาเอง ผมเข้าใจว่าหนุ่มๆ รุ่นผมหลายคน รวมทั้งผมด้วยพาชอบพันธุ์เลิศเป็นพิเศษ เพราะมีความมั่นใจในด้านความคิดความอ่านของตนเองอย่างไม่เห็นในคนรุ่นเดียวกัน ทั้งยังมีเสน่ห์ตามสมควร แต่เมื่อวิสาสะกันน้อยลงตามลำดับ มิตรภาพก็ค่อยๆ จืดจางไปตามกาลเวลา เมื่อเธอไปเรียนที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผมยังได้ตามไปเยี่ยมหลายครั้งเมื่อขึ้นไปหาซีฯ

คอลัมน์ ลมหายใจจับปากกา

โดย ‘เลิศ อนุรักษ์’

“ ยังก้าวยิ่งสูญเสียบ ”

หายใจเข้า เราชวนลมหายใจเข้ามาสู่บ้านของเรา บ้านในปัจจุบันขณะ มีกังวลว่า เราจะต้องสูญเสียบหรือพราวจากกันในอนาคตอันใกล้

หายใจออก ลมหายใจจากเรากลับคืนสู่ที่มาของผืนฟ้า เรามีกลัวหรือกังวลใจ เพราะลมหายใจกำลังกลับคืนสู่บ้านอีกคราครั้ง

หายใจเข้า การสูญเสียนั้นเจ็บปวด มีว่าบุคคลอันเป็นที่รัก การงานหรือชื่อเสียง ของรักทรัพย์มีค่า สิ่งที่น่าหวงและหวงแหน การสูญเสียอาจพาเรา หมั่นเศร้า หัวใจราวแหงวุ่นขาดหาย รอยริ้วจากการพลัดพรากอันยาก จะทดแทน

เมื่อใดที่เราสูญเสียบางสิ่ง หรือรู้สึกกำลังสูญเสีย หายใจออก กลับมาอยู่เป็นเพื่อนหัวใจ อย่าเพิ่งได้ค่วนจากตามด้วยความอาลัยหรือไปขว่กว่าสิ่งชดเชย อยู่เป็นเพื่อนรับฟังตัวเอง เมื่อเรามีปรารถนาการถูกทอดทิ้ง ขอเรากลับมาเคียงข้างใจยามเจ็บปวด

ชวนเขาหรือเธอข้างในนี้ ใฝ่มองดูการสูญเสีย ดังคลุมหายใจ ออก คั้งขึ้นชมพระอาทิตย์ยามลับฟ้าหรือขอบทะเล มองดูการจากไป รับรู้ ความเศร้าอาลัย หากดวงตาใจจะเห็นความมืดมนก็โปรดมองความมืดมน นั้น เพราะว่าเมื่อแสงอาทิตย์ลับฟ้าแล้ว ความมืดค้ำย้อมครอบคลุม กาลเวลา นี้มีอาจเลี้ยวผัน เราอาจจุดไฟให้แสง เช่นเราให้กำลังใจหรือ ข้อคิดที่ดีกับตัว หากทำเช่นนั้นแล้วเรารู้สึกปลอดภัยและมั่นคง ของจุดไฟเกิด และหากความมืดนั้นยังมีหายไป ให้ความมืดมนอยู่ตรงนั้น เขามาตามธรรมชาติ

หายใจเข้า ธรรมชาตินั้นย่อมมีลักษณะร่วมกัน เหมือนกันอยู่ นั่นคือความไม่แน่นอน มีความทุกข์ และไม่ช้าไม่เร็ว มีว่าสิ่งใด คนที่เรารัก ใครที่ผูกพัน สิ่งล้ำค่า และแม้แต่ตัวเราก็มียุคสามลักษณะนี้ ร่างกายเราเองก็มิได้หยุดนิ่ง แปรเปลี่ยนตลอดเวลา เดี่ยวแข็งแรง เดี่ยวเจ็บป่วย และวันหนึ่งก็ต้องคืนสู่เกตุลี นับประสาใดกับหัวใจเรา นับประสาใดกับคนอื่นนอกตัว

หายใจออก แม้แต่ลมหายใจก็มีอายุคตินึงในกายเรา มาและจากไป เรามืออาชีพได้นาน และเราก็จำเป็นต้องให้เขาจากลา

การพบและการพรากล้วนมีคุณค่าความหมาย แสงตะวันยามคืนจากหลังไหล แสงสีทองส่องอำไพ ประกายจับน้ำค้าง ช่างงดงามนัก แต่แสงตะวันยามล่วงลับก็งามมิแพ้กัน ผืนฟ้ากลิ่นแสงสีส้มลงช้าช้า เมฆเรื่อเรื่อสีม่วงอ่อน น้ำทะเลทอประกายอำลา ดวงดาวค่อยคล้อยสว่างทำหน้าที่

ตัวอักษรเมื่อจดจารึกลงหน้ากระดาษ ตัวอักษรเหล่านั้นอาจคงอยู่อีกนาน ชื่อผู้เขียนอาจเป็นที่จดจำนานไกล ทว่าหมึกย่อมมีวันลับเลือน ชื่อเสียงย่อมละลายกับกระแสลมกาลเวลา หนังสือเปื่อยเนาและฉีกขาด ความคิดดีเลิศของเราในวันนี้อาจเพียงไม่เหลือร่องรอยในวันหน้า

ความหมายที่เราบรรจุเก็บไว้ในตัวหนังสือ อาจถูกแปรเปลี่ยนด้วย
ความเห็นต่างหรือความเข้าใจที่ยังลึกลง

กระนั้นงานเขียนชิ้นใหม่ก็รอผลิเผย อย่างดอกไม้ดอกใหม่ที่
รอผลิบานหลังดอกเก่าโรยร่วง ตัวอักษรจี๊ดจางลง ต้อนรับวรรณคดีจับ
ขานสืบต่อ งานเขียนชิ้นดียุคเก่าถูกแทนที่ด้วยงานเขียนร่วมสมัย แก่น
สารเดิมถูกปรับตามวาระและกาลเวลา แก่นเนื้อหาอาจถูกค้นพบในแง่มุม
ใหม่ น้ำหนึ่งละเหยไป เพื่อหยดน้ำใหม่ร่วงหล่นจากฟ้า

หายใจเข้า การสูญเสียนั้นทุกชั้นนัก แต่ความกลัวสูญเสียก็ทุกซ์
หนัก เราอาจกลัวคนที่เรารักจะตีตัวห่างหาย กลัวเขาหรือเธอตายจากชีวิต
ของคุณ เราอาจกลัวคนอื่นได้สิ่งที่เหมาะสมป้องกัน หรือเราอาจกลัวการ
สูญเสียอิสรภาพหากต้องรับฟังหรือทำงาน ณ ที่แห่งนั้น เราอาจกลัว
สูญเสียชีวิตของเราเองไป ความกลัวสูญเสียนั้นมากมายนัก

เราอาจไม่ทันสังเกตเห็นว่าลึกๆ ภายในเรากำลังกลัวอยู่ แม้
ภายนอกเรากำลังโกรธหรือกังวลหนักหนา ลองกลับมาเคียงข้างหัวใจเรา
เราจะรู้ว่า เบื้องหลังที่เราพยายามทำสิ่งต่างๆ หลายครั้งเรากำลังถูก
ครอบงำด้วยความกลัว

หายใจออก เพราะกลัวสูญเสียคนรัก เราอาจปลั่งพลาดใจทำที่ข่มขู่คุกคาม ตัดสินหมิ่นคุณค่า หรือทำร้ายกันและกันด้วยวาจา แล้วท้ายสุดคนรักก็มี อาจทนไหว ตีตนหนีจาก หรือเลิกร้างต่อกัน ทั้งที่ใจมิได้หวังเช่นนี้ แต่ เพราะความกลัวปิดบังหัวใจ ความสัมพันธ์จึงพลอยร้าวฉาน

เพราะกลัวสูญเสียความสัมพันธ์ เราอาจปิดกั้นตัวเองจาก ความผูกพันใกล้ชิด หนีจากการสื่อสาร หรือทู่แท้เกินประมาณ คุกคาม กัน เราก็ยังทำร้ายความสัมพันธ์และตัวเราเอง

เพราะกลัวสูญเสียอิสรภาพ ความยุติธรรม และความปลอดภัย บางกลุ่มคนลุกขึ้นจับอาวุธก่อการร้าย ประเทศที่ถูกคุกคามประกาศ สงครามล้างแค้น ต่างฝ่ายยังพรากชีวิต เช่นฆ่าในนามความชอบธรรม และพาสถานการณ์สู่ความเสี่ยงเลวร้าย

หายใจเข้า เมื่อหัวใจเราถูกบดบังด้วยความกลัวเสียแล้ว เราก็ เหมือนทำสิ่งต่างๆ อย่างมีขอบเขต เราอาจยังพรากสิ่งที่เรารัก คนที่เรา ห่วงใย ให้หลุดจากเราไกล หรือทำให้สิ่งที่กลัวสูญเสียยังถูกบั่นทอน

แม้เราได้สูญเสียสิ่งที่สำคัญ ไปเสียแล้ว ใจเราก็ยังตกในความกลัวสูญเสีย เราอาจหวั่นวิตกว่าคนอื่น ๆ หรือสิ่งอื่น ๆ จะพลอยสูญเสียไปอีก เราอาจกลัวว่าความสุขจะไม่มีอีกแล้วในชีวิต เราอาจกลัวว่าคุณค่าของตัวเราจะลับหายไปพร้อมกับสิ่งที่จากลา เรากลัวสูญเสียชีวิตที่เราวาดหวังไว้ เรากลัวว่าเราจะไม่มีอีกในชีวิตได้อีกต่อไป

หายใจออก เมื่อใจจมจ่อมกับความกลัวเช่นนี้ เราก็อิงห่างไกลจากหัวใจตน ทอดทิ้งชีวิต ทอดทิ้งทุกสิ่งที่ยังคงมี แม้สิ่งที่จากหายเป็นเพียงหนึ่งในหลายพันสิ่งที่เรามีอยู่และอาจมีได้ วันเวลาล่วงเลย คนที่ร้อเราใส่ใจผิดหวัง ใจที่คอยความสุขถูกผลักไสสู่มุมมืด ความฝันของตนเองถูกพับไว้ เพราะความกลัว เพราะเราขาดความไม่มั่นใจ สิ่งหรือคนที่เราผูกพันเป็นดั่งที่ยึดพึ่งพิงให้ใจมั่นคง เมื่อสิ่งนั้นได้จากไปตามธรรมชาติ เช่นเดียวกับลมหายใจออก ใจเราก็อึดครึ้นและมึนหมอง เพราะใจกลัวว่าเราจะลุกขึ้นด้วยตัวเองไม่ได้ เพราะเราพึ่งพิงความมั่นคงจากสิ่งนี้มาโดยตลอด

เรายังคงอาลัย แม้ลมหายใจเข้าได้กลับมา ไปเราจึงถวิลถึงลมหายใจออกนั้น

เมื่อเราจับปากกาลงเขียน เรามีรู้เต็มร้อยหรือกว่าผู้คนจะรับรู้และคิด
อย่างไร ตัวอักษรต้องเดินทางเพื่อพิสูจน์ตัวเอง เมื่อเรากลัวสูญเสียความ
เข้าใจหรือภาพลักษณ์เสียแล้ว หมึกค้างคาอยู่ที่ปลายปากกา เรื่องราวดีๆ
มิได้บอกเล่า โอกาสได้ฝึกฝนก็จางหาย

ให้อักษรเราก้าวจากความกลัว เช่นลมหายใจออกก้าวจากจมูก
พวกเขาวันหนึ่งต้องลับเลือน อักษรใหม่จะมาแทนที่เก่า แต่ความหมายที่
ผู้อ่านได้หยั่งคิด ความงามที่ผู้อ่านสัมผัส จะเป็นหยดน้ำเพาะบ่มหัวใจ
ของเขาหรือเธอผู้นั้น แม้รู้ตัวหรือไม่ก็ตาม แมกไม้เหล่านั้นจะเติบโต
ดอกไม้ดอกใหม่จะผลิบาน วันหนึ่งโรยร่วงลงตามกาล เป็นปุ๋ยแก่ต้นไม้
ต้นใหม่

การพบกันมีค่า การถนอมความสัมพันธ์และการอยู่ร่วมกันมี
ความหมาย และแม้การพลัดพรากก็เป็นโอกาส

หายใจเข้า ชีวิตก็มีพื้นสามลักษณะ วันเวลามีสว่างมีมืดลง มี
ความทุกข์อยู่แต่มิได้ไว้ให้จ่อมจม มีไว้เพื่อพบและพรากเช่นกัน การ
สูญเสียนั้นมีอยู่และคอยอยู่ แต่มิได้ให้เราด่วนเสียหรือหลบหนี โอบกอด
ความกล้านั้นและดูแลวันเวลาที่มิ ชื่นชมความงามและซึมซับความหมาย
ที่มีกันและกันอยู่ เพราะแม้ดวงตะวันขึ้นเพื่อลงขอบฟ้า ช่วงเวลาระหว่าง

นั่นคือ โอกาสให้เราทำสิ่งมีค่าเพื่อตนเองและผู้อื่นมากมาย ด้วยแสงสว่าง
เคียงข้าง

หายใจออก หากเราต้องการฝึกฝนการเขียนเพื่อดูแลใจและ
บ่มเพาะชีวิต ลองทบทวนการสูญเสียที่ผ่านมา และคุณค่าระหว่างการมี
อยู่ การพบเจอ และการเสียไป มิว่าจะเป็นบทเรียน ของขวัญ ความสุข
ความทุกข์ และคุณค่าต่างๆ

ก่อนย้อนกลับมาทบทวนสิ่งที่เรากำลังมีอยู่ ณ ตอนนี้

ก่อนการสูญเสียจะเป็นแขกมาเคาะประตู และเขาเองก็จะจาก
ไปเช่นเดียวกัน

คอลัมน์ ปัญญาที่มีความรัก

โดย กรุณา

“ พรหมวิหาร ”

เด็ก

ฉันรู้ว่าเราต่างยากปรับเข้าหาและเข้าใจกันในหลายจังหวะของการพบเจอและการสื่อสารที่ผ่านมา ฉันขอโทษเธอนะหากวาจาใดได้เคยพาใจเธอหม่นมัวหรือเจ็บปวด เพราะความหม่นมัวที่ฉันมีหรือความเจ็บปวดที่หวังเธอดูแล ฉันดีใจที่เธอให้อภัยและวางใจให้ถ้อยคำของฉันยังแนบเนาอยู่ใกล้ๆ ดวงใจ

คนดี หลายครั้งเขียนนะที่ถ้อยคำของบุคคลที่เรารักหรือผูกพัน กลายเป็นสิ่งที่เจ็บช้ำ การทำร้ายกันเกิดขึ้นตั้งแต่ในโลกใบเล็กคือครอบครัวจนโลกใบใหญ่ในสังคม หัวใจเธอเจ็บปวดเพราะสิ่งใดนะ ฉันฟังน้ำตาของเธอ ดวงตาเธอคล้ำหมอง เส้นผมเธอหลุดร่วงลง ความมีค่าของหัวใจที่รักเธอและเธอรัก กลืนกิน

ร่างกายและจิตใจเธอเนิ่นนาน ไยคนที่รักเธอจึงมิเห็นว่าความมืดดำของตนได้ทำร้าย
กันมามากเพียงใด

เขาหวังให้เธอเปลี่ยนแปลง แต่มิได้ยื้อมองสิ่งที่ตนต้องแปรเปลี่ยน
ความรักควรจืดกร่อนอืดตา ให้เหมือนน้ำอันอ่อนโยนกัดเซาะผาหินมิใช่หรือ เมื่อ
เรารักใครอย่างแท้จริง เราอาจยอมแม้แต่ลดความเป็นตนเอง เพื่อเปิดรับความเป็นคู่
หรือหัวใจอีกดวงอยู่ในรั้วรอบขอบใจ

เด็ก เราจะเอ่ยคำหรือสื่อสารอย่างไร เราควรกล่าวความจริง หรือเก็บงำ
อำพราง เราลองเรียนรู้จากท่านผู้เป็นเช่นนั้น ท่านกล่าวคำสัตย์เสมอ แต่หัดถั่น
เมตตาก็เลือกเฟ้นใบไม้หรือดอกไม้มอบให้แก่เราเพียงบางส่วน

สิ่งใดแล้วพูดแล้วถูกใจแต่ไม่จริง ท่านก็เลือกไม่เอ่ยคำวาจา สิ่งใดแล้ว
เป็นจริงแต่เอ่ยไปเกิดโทษมิเห็นค่าในครานั้น ท่านก็เลือกเจิบคำมิกล่าวถึง สิ่งใด
แล้วเป็นที่จลวงกล่าวแล้วก็ไร้คุณ ท่านก็มีเลือกหยิบยื่นแก่การสนทนา

ต้องเป็นความจริงและมีคุณค่า มีคุณประโยชน์เหมาะแก่กาละ เทศะ
บุคคล และสิ่งต่างๆ แล้วเท่านั้น ท่านพระสัมมาสัมพุทธวจีตรัสกล่าวแก่เราทั้งหลาย

ฉันเคยเตือนเธอเล็กเอ๋ย บางสิ่งเราเพียงรู้จริงต่อกัน ทำดีต่อกัน แต่อาจ
มิเหมาะสมที่จะกล่าวถึงในตอนนี หากกล่าวเฉลยแล้วก็จะมิภัยจนถึงวันหน้า ฉันให้
อภัยเธอที่หลงลืมนะ และเล็กเอ๋ย สิ่งใดที่เธอควรกล่าว เป็นความจริง มี
คุณประโยชน์ในกาลนั้น เป็นสิ่งที่เที่ยงแท้แก่ใจเธอ นั้นควรกล่าวออกมา แม้
ความรู้สึกที่เจ็บปวดภายใน ความต้องการที่แท้จริงของเธอ เสียงหลายเสียงคนที่รัก

เธอมีมีโอกาสปังเธอเลย เพราะเธอมีได้เอ่ยออกวาจา เพราะเธอกลัวความไม่เข้าใจ แต่เธอได้สร้าง ความไม่เข้าใจให้เกิดขึ้นซ้ำแล้วอีกหน นั้นให้อภัยที่เธอละเลย และ ยินดีที่เธอ ได้ยืนยันเสียงของเธอเอง แม้อีกฝ่ายมีอาจพร้อมยอมรับความจริงนี้ก็ตาม

เล็ก เมื่อเราค้นใจเราจนเข้าใจ เราย่อมเห็นว่ามีสิ่งงดงามอยู่ข้างในนี้ มากมาย โดยเฉพาะความรักที่แนบเนาตั้งแต่เมล็ดภายใน หากวาจาเป็นดั่งผลที่งอกงาม จากสวนหัวใจแล้ว เราย่อมเลือกได้ที่จะนำสิ่งที่ดีที่สุดมอบแก่คนอื่นๆ จะนำผลจาก ต้นไม้ใดแบ่งปันเป็นอาหารหล่อเลี้ยงใจกัน โดยมีได้เปรียบเขียนแขกและเจ้าของ สวน

หลายทีปากก็ไม่ตรงกับใจเอาเสียนะคนดี ฉันเองก็เช่นกันเมื่อต้อง กล่าวสิ่งที่น่าหัวწใจไหวแก่เธอ เหตุใดหนอ สิ่งใดจะปิดกั้นหรือเบี่ยงเบนการสื่อสาร กับหัวใจแปลกแยก

ลูกศิษย์ของพระสัมมาสัมพุทธท่านเคยสงสัยเหลือเกินว่าพระองค์ท่าน กล่าวเช่นใดจึงไม่วิวาททะเลาะกัน แม้แต่คนที่หมายปลุกปั้นก็ต้องล่าถอยไป ท่าน กล่าวไว้เรียงปัจจัยอันเป็นเหตุของการทำสิ่งไม่ดีต่างๆ แล้วลูกศิษย์คนสำคัญของ ท่านก็ช่วยอธิบายเสริมว่า สิ่งที่เป็นเหตุแห่งการวิวาทนั้นก็คือเมล็ดพันธุ์แห่งกิเลส นั้นเอง

ในสวนของเรามีต้นไม้ที่งอกงามมากมาย หลายครั้งที่เราเลือกผิด เลือก หยิบผลจากต้นอันเปี่ยมพิษร้าย ซึ่งงอกงามจากเมล็ดพันธุ์แห่งกิเลสทั้ง ๗ นำมาอบ ความรุนแรงและการทำร้ายกัน ด้วยผลจากเมล็ดแห่งความอยากใคร่ เมล็ดแห่ง

ความไม่พอใจ เมล็ดแห่งการหลงผิด เมล็ดแห่งการหวาดระแวงสงสัย เมล็ดแห่งการขีตติคุณค่า เมล็ดแห่งการขีตติภาวะ และเมล็ดแห่งการขีตติความคิดเห็น

ต้นไม้ที่นำกล้วเหล่านี้แหละที่รัก งอกงยและแผ่กิ่งก้านกันขวางหัวใจของพวกเราทั้งหลาย ข้ายังผลิผลอันงามชั่วหลอกให้เราทำร้ายตนเองและคนรอบข้าง บางทีฉันมีอาจบอกความนี้สำคัญต่อเธอเพราะฉันถูกพันธนาการด้วยความหวังอันเปี่ยมล้น ด้วยความกลัวระแวงแคลงใจต่อกัน ทั้งๆ ที่เธอตั้งใจและรอรับฟัง แต่เธอก็มีอาจสื่อสารให้ฉันรู้ เพราะต้นไม้แห่งความระแวงสงสัยและการขีตติความเห็นก็ได้บดบังเธอจากฉันเช่นกัน

ฉันยื่นมือมาหาเธอแล้ว จับมือฉันไว้อย่าได้รังเกียจเลยนะ ฉันรู้ว่าบางทีใจฉันก็ขาดความกล้าหาญ แต่จะจับมือเธอและบีบขนาดเบาๆ ให้เธอรู้ว่า แม้มีกิ่งก้านมืดหมองปิดบังกันอยู่ ฉันก็ยังอยู่ตรงนี้มีได้ไปที่ใด

ถ้อยคำเหล่านี้พาหัวใจฉันมาสู่อ้อมแขนแห่งการรับฟังของเธอแล้ว คุณดูแลด้วยขณะปัญญา เล็กน้อย เขาต้องการความรักและความอ่อนโยนที่มีอยู่ในสวนของเธอ เขาต้องการความเข้มแข็งจากลำต้นของแมกไม้เพื่อพักพิง หากถ้อยคำของเขากล่าวดีแล้วเธอก็บอกแก่เขาซะ คำชื่นชมนั่นคือสายธาราที่จะหล่อเลี้ยงสวนของเรา หากเขาก็กล่าวผิดไปเธอก็เตือนกัน เฉกเช่นการตัดเล็มยอดใบที่รกเรื้อ เพราะเราต่างเป็นคนสวนรั้วเคียงใกล้ หรือเราทำสวนแห่งเดียวกันอยู่นะ

คู่มือ
ฉันเห็นเธอแล้ว น้ำตาของเธอพึ่งไหลรินจากดวงตาของฉันยาม
ภาวนาให้แก่นั่น

ภรรยา

วันที่ ๑๕ พ.ย. ๒๕๕๘ ๒๓:๕๑ น.

คอลัมน์ บันทึกเล็กเล็ก

โดย น้องเล็ก

“ ให้รักนำทาง ”

*“Like dark turning into day
Somehow we'll come through
Now that I've found you
Love will find a way.”**

ฉันเชื่อเป็นอย่างยิ่งว่ามนุษย์แต่ละคนแตกต่างกัน แตกต่างทั้งเชื้อชาติ ศาสนา ทักษะคิดและความเชื่อ ซึ่งมีผลมาจากการกระทำที่ต่างกัน ผลลัพธ์ที่ออกมา จึงไม่เหมือนกัน แต่ฉันก็เชื่ออีกว่ามนุษย์เราในช่วงเหมือนกันเสียนี้กระไร ทั้งความรู้

ไม่จริง ทั้งมีความฝัน ความอยาก ความชอบ และความรัก... ความรักนี้แหละที่เป็นบ่อเกิดของสรรพสิ่ง... ฉันเองก็‘ไม่รู้เหมือนกันว่าทำไมฉันถึงเชื่อมั่นในความรักนักหนา ทั้งๆ ที่มันเป็นนามธรรม พิสูจน์ด้วยประสาทสัมผัสทั้งห้าไม่ได้ แต่ฉันก็เชื่อมาโดยตลอดว่า ความรักเป็นบ่อเกิดของทุกสิ่งจริงๆ

‘แตกต่างกัน’ ท่ามกลางโลกที่มีผู้คนมากหน้าหลายตา ร้อยพ่อพันแม่ บัณฑิตแล่นักปราชญ์ผู้แสวงหาความจริงอาจรู้สึกเหวว่าได้ง่ายๆ ยิ่งเป็นบัณฑิตผู้มีไหวพริบดีปัญญาเฉียบ ความเบื่อหน่ายในชีวิตมนุษย์ย่อมเกิดขึ้นภายในใจของบัณฑิตผู้นั้นอย่างแน่นอน หากผู้นั้นปรารถนาความหลุดพ้น ก็จะสามารถน้อมกายและใจเข้าสู่การฝึกฝนเดินบนทางสายกลางได้โดยง่ายดาย แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นเขาจะต้องมีกำลังสมาธิและมีศีลเป็นพื้นฐานที่มั่นคงอยู่ก่อน เปรียบดั่งเสปียงอาหารและการเตรียมความพร้อมของร่างกาย เพื่อการเดินทางตามมรรคาสายกลาง

‘Every cloud has a silver lining’ ‘ทุกปัญหามีทางแก้’ ‘แสงสว่างที่ปลายอุโมงค์’ หรือแม้กระทั่ง ‘ฟ้าหลังฝนย่อมสวยงามเสมอ’ คำคมปลอบประโลมใจให้มีความชุ่มชื้น ใฝ่มองโลกในแง่ดี ให้มีความฝันและความหวัง คำเหล่านี้สรรสร้างภาพงดงามในวันที่ฟ้าปลอดโปร่ง แต่ถ้าหากพายุเข้าเมื่อใด คำพูดเหล่านี้ไม่ได้ทำหน้าที่แก้ปัญหานักนั้นได้เลย กลับกัน... การกระทำต่างหากที่จะนำพาให้รอดพ้นภัยร้ายได้ โดยเฉพาะเมื่อการกระทำแปรผกผันกับคำพูด ก็แทบไม่ต้องเอ่ยคำใดๆ ออกมาเลยก็ย่อมได้

แต่ด้วยความที่ชีวิตสามารถมีทิวทัศน์... ดังนั้นการมุ่งฝ่าพายุไปเพียงลำพังอาจทำให้เบื่อหน่ายในความจำเจของชีวิตได้มาก การเติมความหอมหวานลง

ไปในยามขมขมเปรียบเสมือนกับการชาร์ตประจุไฟฟ้าให้เก็บไว้ในตัวเก็บประจุ จะได้มีแรงเดินหน้าทำงานต่อไป

ในช่วงเวลาที่ฉันเมื่อยหน่ายและสิ้นหวังจนถึงขีดสุด... ฉันกลับได้รับของหวานชั้นเลิศ บทกวีแห่งจินตนาการบทรบนี้ช่วยเติมเต็มจิตวิญญาณที่ใกล้จะหมดไฟของฉัน แต่ก็น่าแปลกที่ช่วงเวลาเหล่านั้นเกิดขึ้นเองโดยอัตโนมัติ เหมือนกับเป็นสัญชาตญาณ เป็นสิ่งที่ต้องทำแน่นอนอยู่แล้ว... ฉันจึงยิ่งรู้สึกเป็นหนี้บุญคุณแผ่นดินนี้และผู้คนที่ทุกคนที่เคยประสบพบเจอมากยิ่งขึ้นไปอีก...

*เพลง Love will find a way

จากภาพยนตร์แอนิเมชัน The Lion King 2

คอลัมน์กวี สัมผัสใน

โดย สะพานจันทร์

๗ “ อธิษฐาน ”

ด้วยมือแห่งรักและแรงปรารถนา
ทุกสิ่งจึงเกิดขึ้นมา
มือเดียวกันนี่ที่ดำน้ำปักกล้าข้าว
ท่ามกลางเพลงพื้นบ้านแห่งท้องถิ่น
เนื้อร้องขับขานการดำรง
รถไถนาที่มาแทนควายผู้อ่อนล้า
มือที่พาเครื่องมือภาคเหนือล้ากาย
น้ำมันเคยหลับไหลอยู่ได้โลก
เราปลูกมันขึ้นมาอาบน้ำแต่งตัวให้
หวังมันช่วยขับขยควานไป
ด้วยมือที่หวังและไฟปลายทาง
บ้านเดิมเราคือทุ่งกว้างและพงไพร

คอนกรีตเกิดได้ช่วยขุนเขาทลายลง
 เพื่อก่อเกิดบ้านใหม่อันมั่นคง
 เศษวัสดุในก้อนหินและแร่ธาตุ
 เราประดิษฐ์ตัดแปลงเป็นจักรกล
 อำนาจผลความสะกดกสบาย
 คำคืนเคยสลับด้วยแสงดาว
 มือซึ่งปรารถนาแสงสว่างสร้างหลอดไฟ
 ราตรีชีวิตจึงเนิ่นนานยาว
 ทั้งฝนฟ้าฤดูกาลวิปริต
 ล้วนนำมือที่คว้าที่ไขว่
 ความหาความสงบสุขของชีวี
 โลกจะเป็นกระดาษเต็มสี่งามสดใส
 ด้วยหัวใจทุกคนหวังระเร่บาย
 ถ้อยกวีคงมีอาจร้อยเรียง
 หากมือเหนือหน้ากระดาษไรซึ่งรัก
 ตัวอักษรจะมีตัวตนได้อย่างไร
 หากหัวใจมิปรารถนาจะส่งสาร
 เนิ่นนานมาแล้วในโลกรนี้
 มือแห่งรักและแรงปรารถนา
 ทุกสิ่งจึงบังเกิดมี
 มือเดียวกันนี้ที่สวมกอดคู่หญิงชาย
 แล้วเราทั้งหลายจึงเกิดขึ้นมา

/ มิถุนายน ๒๕๕๓

๘ “เธอ”

ฉัน โบกบินเสียบงันกับความทรงจำเดียวดาย
 มีอาจเอ่ยเฉลยความ
 เกาะกุมความจำเป็นเพื่องานศรัทธา
 เสียบงำทำตามสัญญา
 ตอบคำถามด้วยบันทึกแทนใจ
 การเดินทางเก่าแก่สืบรอยเท้าทดแทน
 สุขทุกข์เส้าซึ่งค้ำแก่นสาร
 เล่นล้อเกลียวคลื่นชีวิต
 ลิขิตงานรังสรรค์
 โดดเดี่ยวแปลกแยกระหว่างความกลมเกลียว

เธอถามนกลน้อย
 ภารกิจชีวิตคืออะไร
 คำตอบทอดยาวย้อนจุดกำเนิด
 บันทึกมีเคยสุดสาย
 เธอถามซ้ำอีกครา ซ้ำอีกครา
 คลื่นซัดปลุกก้อนหินให้ตื่นขึ้น
 อรุณปลุกฉันจดจำวันสว่างไสว

คำถามเมฆขาวทอดรับการ โปบิน
เช่นขอบฟ้าทักทายนักเดินเรือ
คำถามก้าวมาขึ้นมือลงตั้ง
เผยแสงเช่นคารา
อีกทอบัน ไคแก่เด็กช่างฝัน

ถามนง ว่าเจ้าเคยบินมาจากที่ใด
ฉันแสดงวีรร้อยแห่งวรรณกาย
เรือนร่างอันเป็นคืนและวัน
บางคราผ่ายผอม บางคราวสดใส
ทดแทนวาจาอันวทวน
นงน้อยจะพาเธอกางปีก
ข้ามขอบสมุทรธา
สำรวจดินแดนที่ฉันจากมา
ปลุกเธอจากความทรงจำที่หลับไหล
มิได้ตอบความหมายใดเลย
เพียงกระซิบลับสิ่งที่เธอรู้
บอกสายลมว่าท้องฟ้าเป็นเช่นใด

อ่านถ้อยคำให้หน้ากระดาษรับฟัง
เพื่อเธอจะลืมตาแล้วจำได้ว่าฉันเป็นใคร
บทกวีกำลังตอบชีวิต
ภารกิจและการเดินทางที่ผ่านมาเป็นเช่นไร
ฉันบอกเป้าหมายอย่างที่เฉลยแก่ขอบฟ้า

/๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๘

เมื่อวลี “บอกเป้าหมายอย่างที่” ปรากฏ
โทรศัพท์ที่สายหนึ่งก็ร้องเรียก ธรรมชาติเรียกขานตำแหน่งแห่งหน